

2023-03-30
Fö2023/00751

Enligt sändlista

2023-04-11

Försvarsdepartementet

LM2023/017593-0001

Ändring av anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021-2025

Regeringens beslut

Beredskapsmyndigheternas arbete med civilt försvar ska stärkas och förmågehöjande åtgärder ska vidtas. Det är särskilt viktigt att arbetet med att stärka motståndskraften i de viktigaste samhällsfunktionerna vidareutvecklas och fördjupas. Därigenom kommer även stödet till det militära försvaret att utvecklas och stärkas, liksom samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid. Detta beslut ersätter tidigare beslut om anvisningar för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021-2025 (dnr Ju2020/04658 (delvis)).

Myndigheternas arbete ska genomföras med utgångspunkt i för myndigheten relevanta delar i målet för det civila försvaret och regeringens proposition (2020/21:30) Totalförsvaret 2021–2025. Totalförsvaret ska utformas och dimensioneras för att kunna möta väpnat angrepp, inbegripet krigshandlingar på svenskt territorium. Därutöver behövs även en ökad förmåga och planering för att kunna hantera den breddade hotbild från främmande makt som är aktuell i alla konfliktnivåer. Förmåga att kunna agera samlat för att möta utmaningar och hot såväl i fred som vid höjd beredskap är viktigt. Utgångspunkten för planeringen av totalförsvaret ska vara att under minst tre månader kunna hantera en säkerhetspolitisk kris i Europa och Sveriges närområde som innebär allvarliga störningar i samhällets funktionalitet samt krig under en del av denna tid. Under del av tiden och inom de tre månaderna ska det planeras för att Sverige är i krig och krigshandlingar pågår på svenskt territorium med perioder av högtintensiva strider och perioder med lägre stridsintensitet. Under de tre

månaderna förutsätts vidare att det råder höjd beredskap och att logistikflödena med omvärlden har begränsningar men inte är helt avbrutna.

Som stöd i sitt arbete och sin redovisning ska myndigheterna använda de gemensamma antaganden för totalförvarsplaneringen som tillhandahålls av Försvarsmakten och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) samt det metodstöd som tillhandahålls av MSB.

Myndigheterna ska i genomförandet av uppdraget vid behov samarbeta med berörda aktörer, till exempel statliga myndigheter, kommuner, regioner frivilligorganisationer och näringsliv. Den del av uppdraget som handlar om förmågan att bidra till det militära försvaret ska myndigheterna redovisa till och genomföra i samråd med Försvarsmakten.

Återrapportering

Under åren 2021–2025 ska arbetet årligen redovisas till respektive ansvarigt departement senast den 1 oktober, och till MSB.

Av redovisningen ska bland annat följande framgå:

- vilka åtgärder myndigheten vidtagit, och resultatet av dessa, samt vilka åtgärder som planeras för att bidra till relevanta delar i målet för det civila försvaret,
- vilka åtgärder som vidtagits och planeras för att stärka myndighetens förmåga att verka under höjd beredskap, samt
- en bedömning av vilken förmåga myndigheten har att bidra till relevanta delar i målet för det civila försvaret.

Myndigheterna ska, i den mån det är möjligt, även på en övergripande nivå redovisa vilka åtgärder aktörer inom myndigheternas ansvarsområde har vidtagit, och resultatet av dessa, samt vilka åtgärder som planeras för att bidra till relevanta delar i målet för det civila försvaret. Myndigheterna ska även, i den mån det är möjligt, redovisa vilken förmåga aktörerna tillsammans med myndigheterna har att bidra till relevanta delar i målet för det civila försvaret.

Beredskapsmyndigheterna ska årligen även redovisa hur de medel som har tillförts myndigheten för att förstärka arbetet med civilt försvar har använts. Denna del ska redovisas i myndighetens årsredovisning.

Bakgrund

Civilt försvar är den civila verksamhet som myndigheter, kommuner, regioner, näringsliv, det civila samhället samt enskilda med flera vidtar för att förbereda Sverige för krig. Det civila försvaret ska även bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fredstid såsom pandemier och cyberattacker, liksom effekter av klimatförändringar såsom skogsbränder och översvämningar. I fredstid utgörs verksamheten av beredskapsplanering och förmågehöjande åtgärder. Under höjd beredskap och ytterst krig utgörs verksamheten av nödvändiga åtgärder för att upprätthålla målet för civilt försvar.

Regeringen beslutade den 14 oktober 2020 propositionen Totalförsvaret 2021–2025 (prop. 2020/21:30). Riksdagen beslutade den 15 december 2020 att godkänna de i propositionen föreslagna målen för totalförsvaret, det civila försvaret och det militära försvaret. Det övergripande målet för totalförsvaret ska från och med 2021 vara att ha förmåga att försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet. Verksamhet inom totalförsvaret ska kunna bedrivas enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet. Målet för det civila försvaret ska från och med 2021 vara att ha förmåga att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna,
- upprätthålla en nödvändig försörjning,
- bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld,
- upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan,
- bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred, och
- med tillgängliga resurser bidra till förmågan att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser.

Propositionen innehåller också bland annat försvarspolitiska utgångspunkter och inriktning för det civila försvaret.

Skäl för regeringens beslut

Den 19 maj 2022 beslutade regeringen förordningen (2022:524) om statliga myndigheters beredskap. I förordningen anges att statliga myndigheter med ansvar inom en eller flera viktiga samhällsfunktioner och vars verksamhet har särskild betydelse för samhällets krisberedskap och totalförsvaret ska vara beredskapsmyndigheter. Vidare anges att vissa beredskapsmyndigheter ska ingå i beredskapssektorer och att i varje beredskapssektor ska en av beredskapsmyndigheterna vara sektorsansvarig myndighet.

Beredskapssektorerna är ekonomisk säkerhet, elektroniska kommunikationer och post, energiförsörjning, finansiella tjänster, försörjning av grunddata, hälsa, vård och omsorg, livsmedelsförsörjning och dricksvatten, ordning och säkerhet, räddningstjänst och skydd av civilbefolkningen samt transporter. Samma dag beslutade regeringen även förordningen (2022:525) om civilområdesansvariga länsstyrelser.

Regeringen bedömer, mot bakgrund av beslutet om en ny struktur för samhällets krisberedskap och civilt försvar, att anvisningarna för det civila försvaret för försvarsbeslutsperioden 2021-2025 (dnr Ju2020/04658 (delvis)) bör uppdateras i syfte att omhänderta den nya strukturen.

I propositionen Totalförsvaret 2021-2025 (2020/21:30) anges att Sveriges förmåga att hantera höjd beredskap och ytterst krig behöver stärkas på bred front. En viktig del i det arbetet är att stärka det civila försvaret.

I propositionen föreslår regeringen en stegvis förstärkning av det civila försvaret. Motståndskraften inom särskilt områdena ordning och säkerhet, skydd av civilbefolkningen, hälso- och sjukvård, livsmedel och dricksvatten, finansiell beredskap, transporter, energiförsörjning samt elektroniska kommunikationer och post behöver vidareutvecklas och stärkas. Regeringen anger även att myndigheternas påbörjade arbete med att åstadkomma en ändamålsenlig uppföljning av det civila försvaret behöver fortsätta att utvecklas under perioden 2021-2025. Mot denna bakgrund är det viktigt att beredskapsmyndigheternas arbete med civilt försvar stärks och att konkreta steg framåt tas. I syfte att utveckla uppföljningen av det civila försvaret är det även av vikt att beredskapsmyndigheterna redovisar vidtagna åtgärder och uppnådda resultat, planerade åtgärder samt gör en bedömning av förmågan att bidra till relevanta delar i målet för det civila försvaret. Det är även av vikt att myndigheterna redovisar vilka åtgärder som vidtagits och planeras att vidtas för att stärka myndighetens förmåga att verka under höjd beredskap. I

detta innefattas bland annat myndighetens interna arbete rörande krigsorganisation, alternativ och/eller skyddad ledningsplats samt förmåga att utbyta information på ett säkert och robust sätt.

Regeringen beslutar denna dag om uppdatering av uppdrag till MSB att göra en samlad bedömning av förmågan inom det civila försvaret. Regeringen beslutade den 17 december 2020 om uppdrag till Försvarsmakten och MSB med inriktning för en sammanhängande planering för totalförsvaret. Den 16 december 2021 beslutade regeringen om en uppdaterad inriktning för en sammanhängande planering för totalförsvaret. Beredskapsmyndigheternas arbete och redovisningar utgör ett viktigt underlag i den samlade bedömningen av förmågan inom det civila försvaret och totalförsvaret samt är en viktig del i arbetet med att bygga ett starkt civilt försvar och totalförsvaret.

På regeringens vägnar

Carl-Oskar Bohlin

Anette Häggström Ahrens

Sändlista

Affärsverket svenska kraftnät
Arbetsförmedlingen
Bolagsverket
Domstolsverket
E-hälsomyndigheten
Energimarknadsinspektionen
Finansinspektionen
Folkhälsomyndigheten
Försäkringskassan
Kriminalvården
Kustbevakningen
Lantmäteriet
Livsmedelsverket
Luftfartsverket
Läkemedelsverket
Länsstyrelsen i Blekinge län
Länsstyrelsen i Dalarnas län
Länsstyrelsen i Gotlands län
Länsstyrelsen i Gävleborgs län
Länsstyrelsen i Hallands län
Länsstyrelsen i Jönköpings län
Länsstyrelsen i Kalmar län
Länsstyrelsen i Kronobergs län
Länsstyrelsen i Norrbottens län
Länsstyrelsen i Skåne län
Länsstyrelsen i Stockholms län
Länsstyrelsen i Södermanlands län
Länsstyrelsen i Uppsala län
Länsstyrelsen i Värmlands län
Länsstyrelsen i Västerbottens län
Länsstyrelsen i Västernorrlands län
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Länsstyrelsen i Västra Götalands län
Länsstyrelsen i Örebro län
Länsstyrelsen i Östergötlands län
Migrationsverket
Myndigheten för digital förvaltning

Myndigheten för psykologiskt försvar
Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
Naturvårdsverket
Pensionsmyndigheten
Polismyndigheten
Post- och telestyrelsen
Riksgäldskontoret
Sjöfartsverket
Skatteverket
Socialstyrelsen
Statens energimyndighet
Statens jordbruksverk
Statens servicecenter
Statens skolverk
Statens veterinärmedicinska anstalt
Strålsäkerhetsmyndigheten
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut
Säkerhetspolisen
Trafikverket
Transportstyrelsen
Tullverket
Åklagarmyndigheten

Kopia till

Justitiedepartementet/DÅ, KRIM, L4, MIG, PO
Utrikesdepartementet/ES
Försvarsdepartementet/MFI
Socialdepartementet/FS, SF
Finansdepartementet/BA, BSÄ, FMA FPM, OFA DIS, OFA DOF, OFA ESA,
OFA K, OFA SFÖ, SKA S3
Utbildningsdepartementet/S
Klimat- och näringslivsdepartementet/E, KE, KL, ME, MK
Kulturdepartementet/MD
Arbetsmarknadsdepartementet/A
Landsbygds- och infrastrukturdepartementet/LB DL, LB JL, SPN, TP, US
Sveriges riksbank
Fortifikationsverket
Försvarsmakten
Sveriges kommuner och regioner